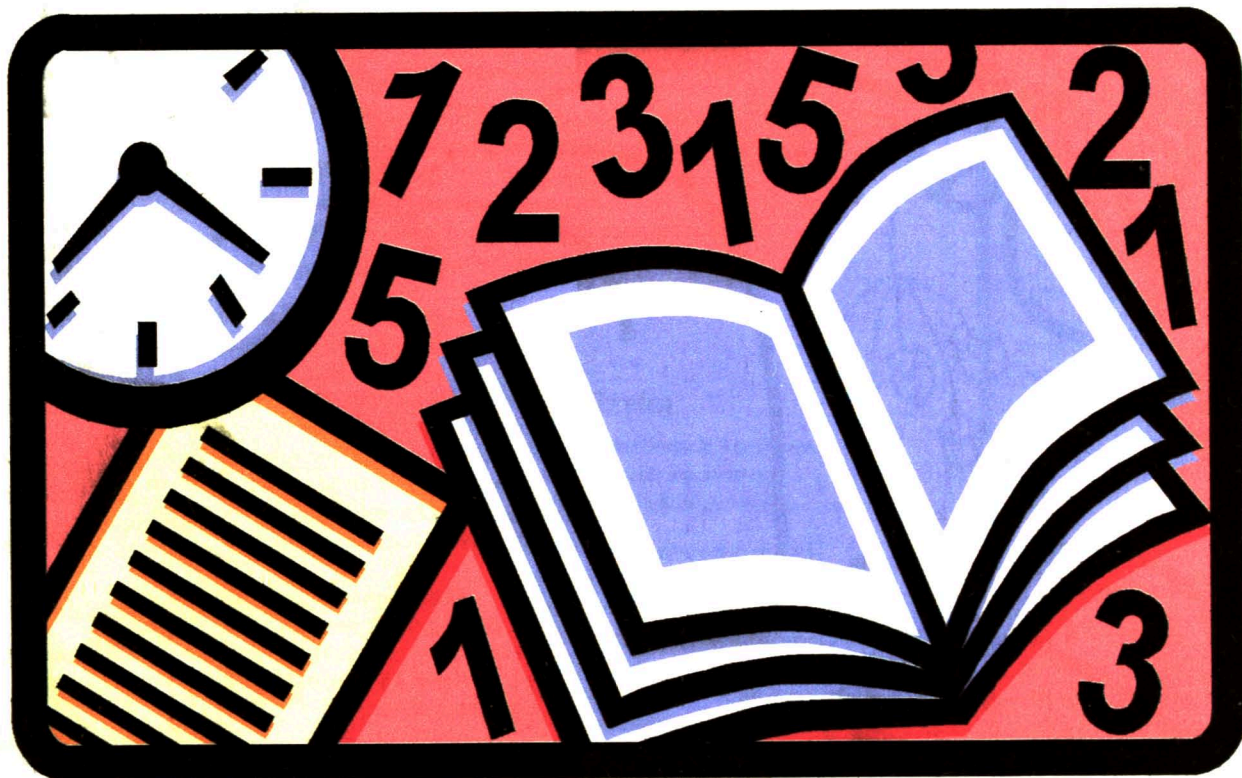

PAŹDZIERNIK 2001

Śmietnik

Gezeta Szkoły
Podstawowej
w Sławatyczach

Nauki o Ziemi

Geomorfologia

Nauka o formach rzeźby powierzchni Ziemi

Geomorfologia prowadzi badania rzeźby oraz kształtujących ją procesów. Zajmuje się ewolucją wzgórz i dolin, gór i nizin, rzek i lodowców, niszczącą i budującą działalnością fal morskich, a także procesami wietrzenia skał. **Hydrologia** jest nauką o rozmieszczeniu i krążeniu wód w przyrodzie. Uwaga hydrologów koncentruje się zwłaszcza na powierzchniowych i podziemnych zasobach wodnych naszej Planety.

Meteorologia

Nauka o atmosferze ziemskiej

Meteorolodzy zajmują się procesami zachodzącymi w atmosferze, decydującymi o pogodzie. **Klimatologia** jest nauką o klimatach świata, czyli charakterystycznych dla danego obszaru warunkach atmosferycznych.

Geologia

Nauka o historii, budowie i składzie chemicznym Ziemi

Geologia – cała rodzina nauk – obejmuje wszystkie gałęzie wiedzy o Ziemi, za wyjątkiem meteorologii. Uwaga geologów skupia się zwłaszcza na badaniach skał oraz budowie i ewolucji skorupy ziemskiej.

Geologia historyczna

Nauka o historii i ewolucji Ziemi

Geologia historyczna zajmuje się badaniem skomplikowanych i burzliwych kolei dziejów Ziemi, od chwili jej narodzin – około 4,6 miliarda lat temu – aż po dzień dzisiejszy. Do jej podstawowych działów należą: stratygrafia oraz **paleogeografia** – nauka badająca zmiany rozmieszczenia oraz zarysów lądów i oceanów w minionych epokach geologicznych.

Petrologia

Nauka o skałach

Petrologia zajmuje się szczegółowym badaniem genezy, struktury, a także składu mineralogicznego i chemicznego skał. **Mineralogia** należąca także do wielkiej rodziny nauk geologicznych, bada minerały, z których zbudowane są skały.

Pole zainteresowań badaczy Ziemi jest niezmiernie szerokie – to właściwie cała planeta, wraz ze wszystkimi procesami zachodzącymi w jej wnętrzu i na powierzchni. **Biologdy** badają przejawy życia na Ziemi, zaś geolodzy – wszystkie inne zjawiska, od dynamiki atmosfery po procesy powstawania skał i wybuchy wulkanów.

Geografia

Nauka o powierzchni Ziemi

Nauki geograficzne badają rozmaite aspekty zróżnicowania powierzchni Ziemi w zależności od miejsca, a także jej zmiany w czasie. Geografia bywa często nazywana „nauką przestrzenną”, odtwarza bowiem wzajemne relacje między zjawiskami w przestrzeni, to jest na powierzchni Ziemi. **Geografia człowieka** (antropogeografia, geografia społeczno-ekonomiczna) bada zjawiska związane z aktywnością społeczności ludzkich na świecie, takie jak gęstość zaludnienia, rozwój rolnictwa, przemysłu i transportu. **Geografia fizyczna** (przyrodnicza) zajmuje się środowiskiem fizycznym Ziemi, na które składa się wszystko, od pogody po formy rzeźby.

Geofizyka

Nauka o procesach fizycznych zachodzących we wnętrzu i w otoczeniu kuli ziemskiej

Choć zakres zainteresowań geofizyki obejmuje także meteorologię, nauka ta koncentruje się na tektonice płyt, a także procesach zachodzących w głębinach Ziemi i na jej wewnętrznej budowie. Nowoczesna **geochemia** zajmuje się nie tylko zawartością i rozmieszczeniem pierwiastków chemicznych Ziemi, lecz także składem chemicznym Księżyca i planet Układu Słonecznego.

Wulkanologia

Nauka o wulkanach

Wulkanologia zajmuje się badaniem wulkanów oraz innych przejawów wulkanizmu, takich np. jak gejzery. Trzęsienia ziemi i obserwacje rozchodzenia się fal sejsmicznych we wnętrzu Ziemi stanowią przedmiot badań nauki zwanej sejsmologią.

Ekologia

Nauka o związkach łączących organizmy żywe z ich środowiskiem

Ekolodzy badają ekosystemy – połączone skomplikowaną siecią współzależności układy, tworzone przez organizmy żywe i ich nieożywione otoczenie.

Oceanografia

Nauka o oceanach świata

Oceanolodzy badają skład chemiczny wód oceanów, układ prądów oceanicznych, rzeźbę dna morskiego, oraz organizmy morskie i warunki ich życia; **hydrografia** zajmuje się pomiarami i opracowywaniem map wielkich zbiorników wodnych. **Mapy hydrograficzne** podstawa nowoczesnej nawigacji, ukazują przebieg linii brzegowej, prądy morskie, wysokość pływów oraz ukształtowanie dna morskiego.

Palaeontologia

Nauka o kopalnych formach życia

Skamieniałości służą nie tylko odtworzeniu życia i jego ewolucji w minionych epokach geologicznych, pomagają też w określeniu wieku skał, biostratygrafia ustala następstwa warstw na podstawie zachowanych w nich skamieniałości.

U wielu fanów motoryzacji literka „M” na tylnej klapie BMW powoduje dreszcz emocji. Bawarska M piątka to oprócz sportowych osiągnięć również niesamowita dawka luksusu.

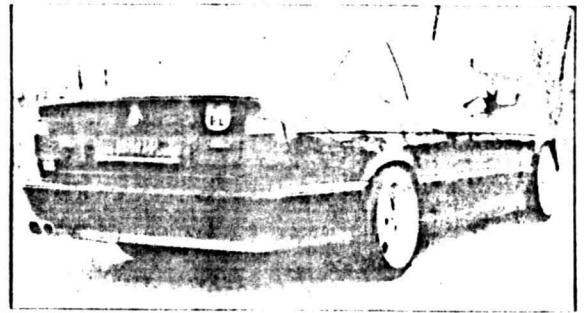
Opisywany model pochodzi z 1991 roku i już jego seryjne 315 KM zapewnia ponadprzeciętne osiągi. Wydawałoby się, że w takim aucie nie ma co zmieniać, a jednak jest inaczej.

SILNIK I WYDECH

W seryjnej specyfikacji silnik opisywanego BMW posiada duże rezerwy. Dzieje się tak, ponieważ producent ograniczył elektronicznie jego prędkość. Dlatego też tuning silnika w tym aucie rozpoczyna się od zdjęcia ogranicznika odcięcia paliwa. Oprócz tego do seryjnego filtra trzeba zamontować sportową wkładkę K&N, a fabryczne świece zastąpić sportowymi Bosch. Niedużo zmiany objęły też układ wydechowy, gdzie w miejscu seryjnego ostatniego tłumika pojawił się sportowy produkt Bosi Bosima. Wszystkie opisywane zmiany spowodowały wzrost mocy do około 340 KM. Aktualnie BMW przyspiesza do 100 km/h w 5,5 s (max. obr. dochodzą do 3000 obr./min), a jego prędkość max. podniosła się do 285

ZAWIESZENIE

Tu zaszły następujące zmiany. Podniesienie mocy auta wymusiło obniżenie i utwardzenie zawieszenia. W miejsce seryjnych sprężyn pojawiły się krótkie i twarde samopoziomujące się elementy firmy H&R, które obniżyły auto o 18 mm z przodu i 22 mm z tyłu. Standardowe amortyzatory zastąpiono produktem Ellbicha. Felgi pochodzą z firmy RH

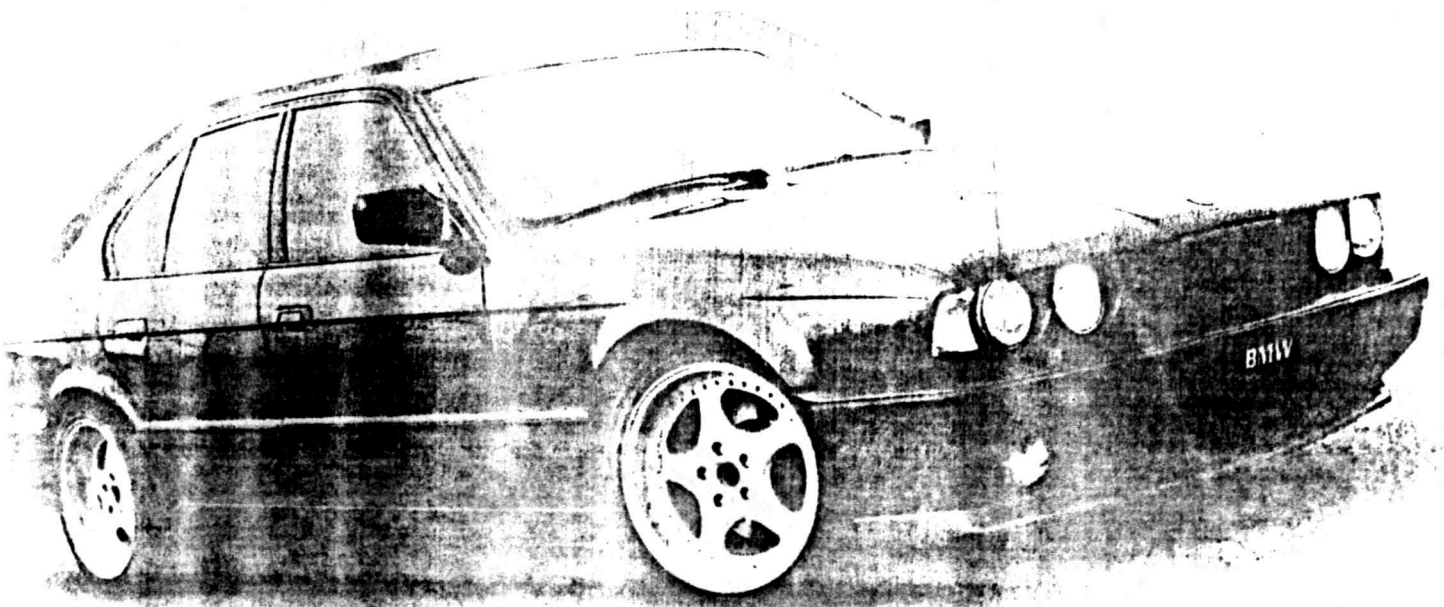
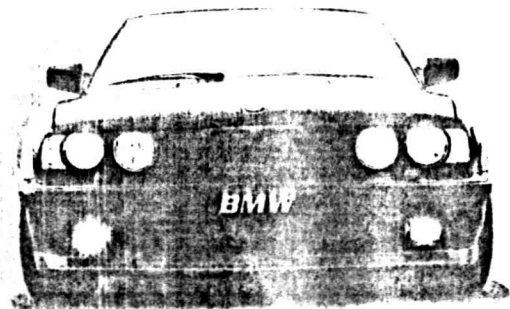
NADWOZIE I WNĘTRZE

Wygląd nadwozia opisywane BMW M5 w całości zawdzięcza stylistom tej bawarskiej firmy. Począwszy od lakieru na ospojlerowaniu skończywszy które to jednak w idealny sposób podkreśla typowo sportowe ambicje tego auta.

Jedynie różnice we wnętrzu w porównaniu z autem seryjnym, to skórzana kierownica oraz obity skórą zestaw głośnomówiący do telefonu komórkowego.

PODSUMOWANIE

Modele BMW serii 5 produkowane są dla tych bogatych klientów, którzy podróżując komfortową limuzyną chcą mieć sportowe osiągi. Kiedy więc pod światłami zobaczymy auto tej marki z magiczną literą nie próbujmy się z nim ścigać. Chyba że właśnie prowadzimy Porsche.

ADMINISTRACJA I OBSŁUGA

Barbara Jaročka

Krystyna Chomiczewska

Maria Jarmoszewicz

Urszula Sidoruk

Urszula Turczyn

Barbara Zagajska

Sławomir Zagajski

Bogdan Wasilewski

Z OKAZJI

DNIA EDUKACJI NARODOWEJ

- SAMYCH SŁONECZNYCH

I SZCZĘŚLIWYCH LINI -

ŻYCZĄ UCZNIOWIE

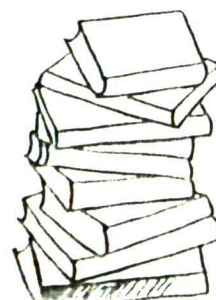
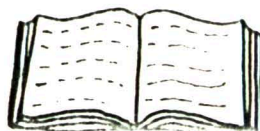
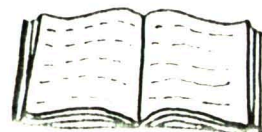
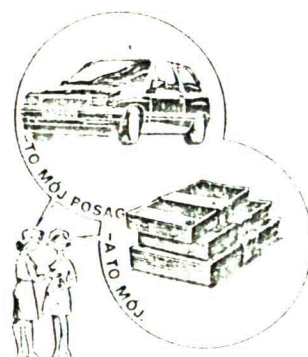
ZESPOŁU SZKÓŁ

W SŁAWATYCZACH

**KADRA PEDAGOGICZNA
ZESPOŁU SZKÓŁ W ŚLAWATYCZACH
ROK SZKOLNY 2001 / 2002**

mgr Antonina Haponiuk
Maria Hasiuk
mgr Bogdan Bondzerewicz
mgr Józefa Buczek
mgr Elżbieta Czajkowska
Beata Chról
mgr Danuta Ciodyk
mgr Ludmiła Czeberkus
Ewa Dąbrowska
mgr Aleksandra Dzałuk
Anna Gruszkowska
Dorota Gryciuk
Nina Hasiuk
Sławomir Iwaniuk
Alicja Kańczucka
mgr Svitlana Komarowa
mgr Danuta Kononiuk
Janina Koszut
mgr Monika Kuniewicz
Danuta Kulik
mgr Jolanta Lachowska
mgr Maria Osypiuk
Helena Petelska
Irena Pruniewicz
Zofia Polewczyk
Małgorzata Rucińska
Elżbieta Skibińska
Walentyna Sławińska
mgr Helena Szulej
mgr Maria Wit
Elżbieta Zalewska
mgr Katarzyna Zieniewicz
mgr Jolanta Żukowska

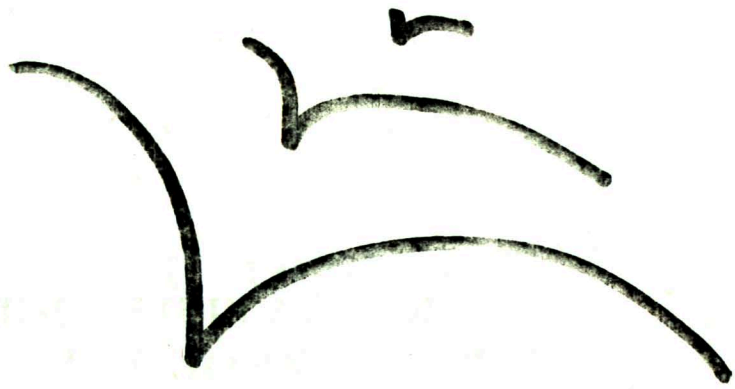
Nikolaj Kopernik

Polki astronom
(1473-1543)

Walczył z katolickim kościołem, który uważał, że Ziemia jest w centrum wszechświata. Kopernik położył podwaliny pod astronomię nową, która uważa, że Słońce jest w centrum.

Kopernik dowiódł, że planety krążą wokół Słońca, a nie Ziemi. Jego teoria została przyjęta dopiero po jego śmierci.

Układ Słoneczny

Ziemia jest jednym z dziewięciu kulistych ciał niebieskich, zwanych planetami, bezustannie obiegających Słońce w przestrzeni kosmicznej. Dookoła Słońca krążą także komety, planetoidy i inne bryły kosmicznego „gruzu”, natomiast księżycy i pierścienie gazowo-pyłowe wirują wokół planet.

Układ Słoneczny

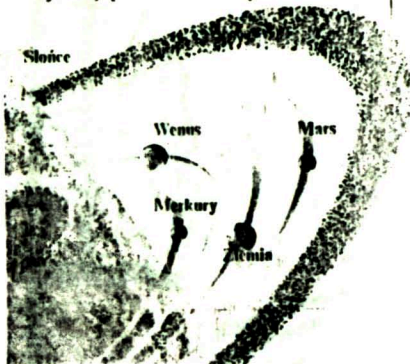
Słońce, dziewięć obiegających je planet oraz wszystkie inne fragmenty kosmicznej materii krążące wokół naszej Gwiazdy

Słońce skupia 99,8% masy Układu Słonecznego. Większość pozostałego ułamka przypada na planety i komety. **Planeta** to wielka kula gazowa lub skalista, jak Ziemia, krążąca wokół gwiazdy.

Słońce

Wielka, gorąca kula gazowa, zaopatrująca Ziemię w energię

Słońce jest gwiazdą jak miliardy innych tworzących wszechświat. Choć uważa się je za gwiazdę średniej wielkości, średnica Słońca jest i tak tysiąckrotnie większa od średnicy Ziemi. Słońce składa się w przeważającej części z wodoru i helu. Temperatura jego powierzchni wynosi około 5 500 C, lecz w atmosferze Słońca sięga prawie 1 mln C. Olbrzymie ciśnienie, panujące w jego jądrze prowadzi do łączenia się atomów wodoru, w wyniku czego temperatura wzrasta do ponad 15 mln C. Intensywnie ciepło wnętrza gwiazdy uzewnętrznia się na jej powierzchni w postaci jasnych obszarów, zwanych **granulami**. Ciemne, chłodniejsze obszary, nazywane **plamami słonecznymi**.

Orbita planetarna

Druga, po której porusza się planeta obiegająca Słońce

W przestrzeni kosmicznej wzajemnie oddziaływania grawitacyjne często utrzymują planety, planety i inne obiekty na kołowych drogach, czyli orbitach, obiegających ciała niebieskie. Materia Układu Słonecznego, nie wyłączając planet, krąży wokół Słońca dzięki jego grawitacyjnemu przyciąganiu. Orbity planet, obiegające nieco od kształtu do koła, są eliptyczne.

Z wyjątkiem Plutona, wszystkie planety poruszają się po orbitach leżących w jednej płaszczyźnie. Orbita Plutona, przecinająca je pod pewnym kątem, znajduje się czasami bliżej Słońca niż orbita Neptuna. Im bardziej planeta jest oddalona od Słońca, tym dłuższa trwa jej obieg wokół niego.

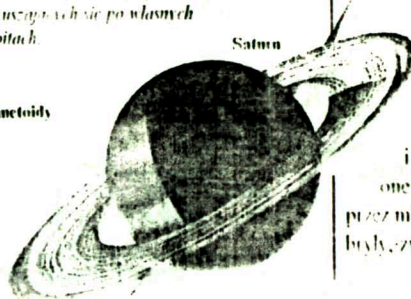
Jowisz

orbita

Układ Słoneczny
Słońce obiegają dziewięć planet poruszających się po własnych orbitach.

planetoidy

Saturn

Planety grupy Ziemi

Cztery planety skaliste krążące najbliżej Słońca

Cztery planety grupy Ziemi to: Merkury, Wenus, Ziemia i Mars. Każda z nich ma gorące, żelazne jądro, słabą skorupę. Na powierzchni **Merkury**, najbliższego Słońca, temperatura w ciągu dnia sięga 125 C; ponieważ brak mu atmosfery, która mogłaby zatrzymać ciepło, w nocy temperatura powierzchni spada do -180 C. **Wenus** jest planetą najbliższą Ziemi.

Zamieszona w gęstych, białych chmurach, odbijających światło słoneczne, jest także niebezpieczna dla życia. Wyjątkiem **Księżyca** – najbliższego obiektu na nocnym niebie. Chmury te zatrzymują ciepło słoneczne, powodując wieczny efekt cieplarniany – podnoszący temperaturę przy powierzchni do ponad 470 C. **Ziemia** – jako jedyna planeta Układu – posiada atmosferę zdolną do podtrzymania życia. Uformowana przez kraterami, przepaściami i potężnymi wulkanami, powierzchnia **Marsa**, czerwonej planety, nadaje barwę czerwony tlenek żelaza. Odrobice białego **Marsa**

podobnie jak Ziemi – okrywają wielkie, lodowe czapy polarne; zamrożona woda znajduje się także pod powierzchnią tej planety.

Teoria mgławicy pierwotnej

Teoria zakładająca, że Układ Słoneczny powstał z obłoku gazowo-pyłowego

Około pięciu miliardów lat temu Układ Słoneczny przypominał zapewne mgławicę – wielki, wirujący obłok kosmicznego gazu i pyłu. Jednak stopniowo, w centrum obłoku, materia zaczęła gęszcieć, tworząc Słońce. W rejonach oddalonych od Słońca z podobnych zagęszceń materii powstały prawdopodobnie planety gazowe (Jowisz, Saturn, Uran i Neptun). Geneza planet grupy Ziemi (Merkury, Wenus, Ziemia i Mars) mogła być podobna; mogły one też powstać z materii odrzuconej przez młode Słońce i skupionej w skaliste bryły, zwane **planetami małymi**.